

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЗВО «КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ПОДАТКОВИЙ ІНСТИТУТ»

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою

ПЗВО «Кам'янець-Подільський
податковий інститут»

19 серпня 2023 р. протокол № 1

Денис САВЧУК

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПСИХОЛОГІЧНУ СЛУЖБУ В
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОМУ ПОДАТКОВОМУ ІНСТИТУТІ**

I. Загальні положення

1.1. В умовах сьогодення вагомим значенням набуває створення психологічно комфортного освітнього простору для здобувачів освіти, забезпечення якісного освітнього процесу для здобувачів освіти, які мають психологічну травму, та надання своєчасної підтримки педагогічним працівникам.

Триваюча широкомасштабна збройна агресія російської федерації проти України викликала стрес у всіх учасників освітнього процесу. За таких умов істотно зростає роль психологічної служби у системі освіти щодо забезпечення своєчасного і систематичного надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти.

1.2. Незважаючи на масштабність і складність проблеми, система освіти має у своєму розпорядженні значні можливості для надання допомоги учасникам освітнього процесу. Її професійний та організаційний ресурс, сфера соціального впливу дають змогу здійснювати комплексний і системний підхід до всіх учасників освітнього процесу.

1.3. Сьогодення передбачає перезавантаження української освіти з оновленням наявного алгоритму професійної діяльності та переглядом методології роботи зі здобувачами освіти, батьками, викладачами; зміну акцентів та пріоритетів з процесу на результат із використанням ефективних методів практичної психології. Саме психологічна служба покликана навчити, як жити в злагоді з самим собою та з іншими, як вступати у стосунки зі світом, щоб життя приносило задоволення. Тому першочерговим завданням працівників психологічної служби є пошук дієвих засобів і методів профілактичної, просвітницької та корекційно-розвиткової роботи.

1.4. Психологічна служба є необхідним компонентом у системі освіти, що забезпечує розвиток особистісного, інтелектуального та професійного потенціалу суспільства.

1.5. В умовах воєнного стану в Україні психологічна робота в закладах освіти відіграє важливу роль. Наразі, психологічна служба сучасного закладу освіти як ніколи покликана сприяти покращенню умов для розвитку кожного суб'єкта освітнього процесу, здійснювати психологічну підтримку й надавати допомогу здобувачам освіти, викладачам, батькам.

1.6. Положення про психологічну службу в ПЗВО «Кам'янець-Подільський податковий інститут» розроблено на підставі Положення, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 22 травня 2018 року № 509 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31 липня 2018 року за № 885/32337.

1.7. У своїй діяльності психологічна служба Інституту керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», іншими законами України, постановами Верховної Ради України, актами Міністерства освіти і науки України, а також цим Положенням.

1.8. Положення укладено з метою надання послуг у сфері практичної

психології, підвищення їх якості та забезпечення доступності, сприяння формуванню психологічної культури учасників освітнього процесу шляхом проведення консультативної, просвітницької, організаційної та дослідницької роботи в освітньому середовищі. Психологічна служба сприяє створенню умов для соціального та інтелектуального розвитку здобувачів вищої освіти, охорони психічного здоров'я, надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти.

1.9. Діяльність психологічної служби інституту забезпечується працівниками відповідних кафедр, які здійснюють таку діяльність на громадських засадах.

1.10. Психологічна служба співпрацює з органами охорони здоров'я, соціальної політики, молоді та спорту, внутрішніх справ, іншими органами виконавчої влади, а також комунальними закладами соціального захисту дітей, підтримки дітей та молоді, фахівцями із соціальної роботи об'єднаних територіальних громад, громадськими організаціями.

1.11. В умовах дистанційного або змішаного навчання психологічна служба працює у дистанційному форматі.

1.12. Дане Положення затверджується вченою радою інституту та вводиться в дію наказом ректора інституту.

II. Основні завдання, принципи, функції, напрями психологічної служби

2.1. Завдання психологічної служби: збереження та зміцнення психічного та соціального здоров'я, сприяння особистісному, інтелектуальному, фізичному і соціальному розвитку здобувачів вищої освіти шляхом доповнення сучасних методів навчання та виховання ефективними психолого-педагогічними технологіями; сприяння забезпеченню психологічної безпеки, надання психологічної і соціально-педагогічної допомоги всім учасникам освітнього процесу.

2.2. Принципами діяльності психологічної служби є:

- науковість, цілісність і наступність, професійна компетентність та відповідальність;
- індивідуальний підхід;
- доступність соціально-педагогічних та психологічних послуг (допомоги);
- міждисциплінарність, комплексність і системність у здійсненні професійної діяльності;
- добровільність;
- партнерство;
- конфіденційність;
- дотримання норм професійної етики.

2.3. Функції психологічної служби:

- діагностично-прогностична – психолого-педагогічне вивчення чинників становлення особистості, її індивідуального розвитку;
- організаційно-методична – визначення стратегії, мети, завдань, планування діяльності психологічної служби та координація взаємодії учасників освітнього процесу;
- корекційно-розвиткова – система впливів, спрямованих на подолання визначених проблем, труднощів, шкідливих звичок, негативних емоційних станів тощо у здобувачів вищої освіти;
- здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психофізичному та інтелектуальному розвитку і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки;
- сприяння розвитку освітніх, інтелектуальних, загальних, спеціальних та соціальних здібностей, формування мотивації до освітньої діяльності у здобувачів вищої освіти;
- надання психолого-педагогічної допомоги здобувачам вищої освіти з метою адаптації до умов навчання і життєдіяльності;
- консультативна – допомога у вирішенні проблем щодо розвитку, виховання, навчання та формування психологічної і соціальної компетентності учасників освітнього процесу;
- просвітницько-профілактична – поширення психологічних знань, виявлення фактів порушення прав людини, вжиття заходів щодо подолання негативних чинників, які впливають на її життєзабезпечення, моральний та соціальний розвиток, профілактика попередження негативних впливів;
- соціально-захисна – здійснення соціально-педагогічного супроводу учасників освітнього процесу, які опинилися у складних життєвих обставинах, перебувають у кризових ситуаціях (постраждали від соціальних, техногенних, природних катастроф, перенесли тяжкі хвороби, стреси, переселення, зазнали насильства тощо);
- захист конституційних прав і статусу, законних інтересів здобувачів вищої освіти.

2.4. Напрями роботи психологічної служби

2.4.1. Практично-прикладний:

а) психологічна діагностика рівня адаптованості здобувачів вищої освіти

першого курсу до навчання у закладах вищої освіти та причин дезадаптації; рівня згуртованості студентських колективів на різних етапах навчання; окремих випадків, з метою виявлення причин незадовільної успішності (за потребою); рівня лідерського потенціалу здобувачів вищої освіти, які можуть виконувати лідерські доручення, психологічного здоров'я та благополуччя.

Проведення психодіагностичної роботи зі здобувачами вищої освіти різних категорій:

- здобувачі вищої освіти з інклюзією;
- незахищеними здобувачами вищої освіти.

б) психологічне та соціальне просвітництво – ознайомлення здобувачів вищої освіти різних категорій з видами та формами психологічної та соціальної допомоги, котрі надаються психологічною службою із сучасними досягненнями психології та соціології.

Здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами залучаються до участі в заходах просвітницького характеру разом з іншими здобувачами вищої освіти.

в) соціально-психологічна профілактика – сприяння повноцінному розвитку особистості здобувача вищої освіти і студентських груп, сприяння здоровому способу життя; попередження особистісних та міжособистісних проблем, соціально-психологічних конфліктів тощо;

г) психологічне консультування – надання допомоги особистості у формуванні і збереженні адекватної самооцінки і адаптації до життєвих умов, подоланні кризових ситуацій, в особистісному і професійному розвитку.

Консультаційна робота також здійснюється зі здобувачами вищої освіти з інклюзією з метою вирішення особистісних проблем (за запитом);

д) психологічна та соціально-психологічна корекція – активний психологічний вплив, спрямований на подолання відхилень в особистісному розвитку, на гармонізацію особистості та міжособистісних взаємин (деадаптованості окремих груп здобувачів вищої освіти до навчання у ЗВО; взаємовідносин у студентській групі, розвиток лідерських якостей старост студентських груп та навчання навичкам управління; розвиток навичок конструктивного спілкування здобувачів вищої освіти).

В роботі зі здобувачами вищої освіти з особливими освітніми потребами в рамках групової роботи з метою корекції поведінки, особистісних проявів та адаптації до нових соціальних умов проводяться тренінги (за потребою);

е) тренінгова робота – виховання, навчання, підготовка, тренування та формування нових властивостей, вмінь та навичок для адаптації до нових умов навчально-виховного процесу та життєдіяльності здобувачів вищої освіти. Також проведення тренінгів для інших верств населення та суспільних організацій за запитом;

ж) психологічна реабілітація – надання психолого-педагогічної допомоги здобувачам вищої освіти, які перебувають у кризовій ситуації (постраждали від соціальних, техногенних, природних катастроф, перенесли тяжкі хвороби, стреси, переселення, зазнали насильства тощо) з метою адаптації до умов навчання і життєдіяльності (за потребою);

з) психологічна прогностика – наукові дослідження динаміки розвитку особистості здобувачів вищої освіти у сучасних умовах;

к) соціальна прогностика – формування професійних навичок здобувачів вищої освіти соціального працівника та соціального педагога шляхом участі у різноманітних волонтерських проєктах та програмах.

2.4.2. Профорієнтаційний:

а) проведення моніторингових досліджень серед здобувачів вищої освіти на різних етапах навчання з метою аналізу і оцінки та простеження динаміки їх професійного і особистісного становлення у відповідності до вимог сучасного суспільства;

б) виявлення спільно з педагогічним працівником та адміністрацією інституту симптомів психічного перевантаження, невротичних зривів у здобувачів вищої освіти та працівників закладу з метою їх профілактики, нормалізації психоемоційного стану.

2.4.3. Науково-дослідницький:

а) узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду роботи соціально-психологічної служби, спеціалістів психологічних, соціальних та реабілітаційних напрямів;

б) планування і проведення лонгітюдних досліджень, динаміки особистісного, інтелектуального та психічного розвитку особистості здобувачів вищої освіти, їх ставлення як спеціалістів до обраної професії, інноваційних розробок у сфері психології.

в) розробка методик, технік і технологій роботи із здобувачами освіти, науково-методичних вимог до змісту діяльності працівників, нормативно-правових документів соціально-психологічної служби з урахуванням специфіки інституту;

г) участь у науково-дослідних, дослідно-експериментальних роботах з питання психології, проведенні незалежних наукових експертиз.

III. Забезпечення діяльності служби

3.1. На громадських засадах до Служби можуть входити науковці та науково-педагогічні працівники практичної психології, загальної та соціальної психології, соціальної роботи інституту, які мають відповідну вищу освіту.

3.2. Базою здійснення діяльності Служби інституту є аудиторний фонд кафедри економіко-правових дисциплін для групової та індивідуальної роботи, що забезпечується необхідними технічними засобами, канцелярським приладдям, навчально-методичними матеріалами тощо. Також її діяльність відбувається за межами інституту (підготовка до проведення заходів, оформлення робочої документації, планування, звітність, робота у навчально-методичних та наукових центрах, громадських організаціях тощо).

IV. Права та обов'язки працівника психологічної служби

4.1. Працівник психологічної служби зобов'язаний:

- знати чинне законодавство щодо діяльності психологічної служби у системі освіти та інші нормативно-правові акти, пов'язані з його діяльністю;

- будувати свою діяльність на основі доброзичливості, довіри, у тісній співпраці з усіма учасниками освітнього процесу;

- застосовувати у роботі психологічний і соціологічний інструментарій,

рекомендований для використання;

- бути компетентним і постійно збагачувати знання у межах своєї компетенції;
  - надавати психологічну допомогу за запитами учасників освітнього процесу;
  - уникати будь-яких неофіційних взаємин з учасниками освітнього процесу;
  - інформувати учасників освітнього процесу про результати проведених психологічних обстежень, їх значення і можливості подальшого використання (за винятком особистої інформації), про свою діяльність на основі об'єктивних і точних даних таким чином, щоб не зашкодити професії;
  - здійснювати індивідуальну діагностику, корекцію за запитом учасників освітнього процесу, отримавши письмову згоду батьків. Зазначена згода може бути відкликана у будь-який момент;
  - виконувати функції та надавати зворотну інформацію щодо учасників освітнього процесу, зокрема щодо їх поведінки, особистих рис, відповідності соціальним нормам, з неупередженістю;
  - використовувати науково обґрунтовані методи і технології професійної діяльності;
  - поважати професійну компетентність своїх колег та представників суміжних професій;
  - популяризувати соціально-психологічні знання;
  - поважати гідність здобувачів освіти;
  - виконувати свої посадові обов'язки в межах своїх повноважень;
  - нести особисту відповідальність за результати і наслідки своєї професійної діяльності;
  - пропагувати здоровий спосіб життя, підвищувати рівень психологічних знань педагогічних працівників і батьків (законних представників);
  - постійно підвищувати свій професійний рівень;
  - знати вимоги державних стандартів щодо забезпечення освітнього процесу, основні напрями і перспективи розвитку освіти, психолого-педагогічної науки.
- 4.2. Працівник психологічної служби має право:
- визначати різні види робіт з огляду на потреби закладу, установи;
  - планувати діяльність відповідно до рекомендацій методичних установ психологічної служби;
  - ознайомлюватися з документами, скаргами, що містять оцінювання його роботи, надавати щодо них роз'яснення;
  - захищати професійну честь і гідність;
  - здійснювати індивідуальну освітню (наукову, творчу, мистецьку тощо) діяльність за межами закладу освіти;

-отримувати методичну допомогу, в тому числі й супервізію та інтервізію, підвищувати кваліфікацію, здійснювати перепідготовку;

-вільно обирати освітні програми, форми навчання, заклади освіти, установи і організації, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку працівників психологічної служби;

-відмовитись від виконання розпоряджень керівника в тих випадках, коли вони суперечать професійно-етичним принципам, та виконання діяльності, не передбаченої трудовим договором, посадовими обов'язками та планом роботи.

V. Прикінцеві положення

5.1. Положення про психологічну службу розглядає та затверджує вчена рада Кам'янець-Подільського податкового інституту та вводиться в дію наказом ректора.

5.2. Зміни або доповнення до цього Положення вносяться в порядку, встановленому для його прийняття.

5.3. Положення набуває чинності з дати його затвердження

